

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

HYGIENA VÝŽIVY

1. Charakteristika špecializačného odboru

Hygiena výživy je špecializačný odbor, zameraný na úlohy v oblasti verejného zdravotníctva v ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v súvislosti so zdravou výživou obyvateľstva. Sleduje a vyhodnocuje zdravie vo vzťahu k výžive a potravinám, formuluje a presadzuje podporu a rozvíjanie verejného zdravia vo vzťahu k výžive, zdravým životným a pracovným podmienkam, monitoruje vplyv výživy na verejné zdravie a vykonáva štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín.

2. Dĺžka špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium trvá minimálne 3 roky.

3. Požiadavky na zaradenie do špecializačného štúdia

- a) odborná spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolaní lekár ¹⁾ a
- b) odborná spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore verejné zdravotníctvo. ¹⁾

4. Obsah a rozsah špecializačného štúdia

A. Teoretické vedomosti

1. koncepcia a náplň odboru hygiena výživy, úlohy a ciele odboru a perspektívy jeho rozvoja, úvod do problematiky odboru,
2. úlohy štátu a orgánov verejného zdravotníctva pri podpore a ochrane zdravej výživy, bezpečných potravín,
3. základné vedomosti o zákonitostiach fyziológie človeka, výmeny látok medzi organizmom a vonkajším prostredím, problematike vzťahu prostredia a človeka, ich vzájomnej podmienenosti, závislosti potrieb výživy na fyziologických faktoroch a faktoroch životného a pracovného prostredia,
4. správny pomer výživových látok pri ich zastúpení vo výžive a v potravinách, optimálny režim výživy, frekvencia denného príjmu jedál pre jednotlivé fyziologické skupiny obyvateľstva, princípy objektivizácie pozitívnych a negatívnych faktorov výživy,

¹⁾ § 33 a 33a zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

5. princípy zdravej výživy so zameraním sa na zmeny výživovo-dietetických systémov výživy, s ohľadom na riziká a výskyt neinfekčných ochorení, ako sú napr. obezita, kardiovaskulárne ochorenia, onkologické ochorenia, alergie a neznášanlivosť zložiek potravín,
6. ochorenia spojené s výživou, príčiny vzniku, riziká, prejavy a prevencia,
7. alimentárne ochorenia z potravín, príčiny, riziká, výskyt a prevencia,
8. hygienická problematika všetkých foriem spoločného stravovania, s ohľadom na hygienu, výživovú hodnotu, zmyslovú hodnotu a zdravotnú bezpečnosť podávaných pokrmov,
9. problematika hygienickej a zdravotnej bezpečnosti a minimalizácie rizík v potravinách a potravinovom reťazci, hygienická a zdravotná bezpečnosť a biologická hodnota potravín, vrátane potravinových surovín, nápojov alebo pokrmov, základné princípy správnej výrobných praxe (HACCP) v potravinárskych prevádzkach a v zariadeniach spoločného stravovania,
10. princípy hygieny potravín v súvislosti s požiadavkami na potravinárske prevádzkarne a zariadenia spoločného stravovania, ich umiestnenie, členenie a technické vybavenie, vo vzťahu k minimalizácii rizík hygieny a bezpečnosti potravín,
11. princípy potravinovej bezpečnosti s ohľadom na chemické, mikrobiologické, toxikologické a biologické riziká, opatrenia na ochranu zdravia, súvisiace so zistením nebezpečných potravín, vrátane hotových pokrmov alebo nápojov,
12. obalové materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami a pokrmami, princípy sledovania a hodnotenia ich zdravotnej bezpečnosti s ohľadom na zdravie,
13. princípy bezpečnosti kozmetických výrobkov, vplyv kozmetických výrobkov na zdravie rôznych populačných skupín,
14. intervenčné preventívne programy podpory a ochrany zdravia vo vzťahu k výžive a potravinám, význam, cieľ, tvorba a vyhodnocovanie intervenčných programov,
15. orientácia v právnych predpisoch súvisiacich s hygienou výživy,
16. orientácia v právnych predpisoch súvisiacich s kozmetickými výrobkami,
17. špecializované úlohy verejného zdravotníctva a úlohy pri ohrození zdravia,
18. princípy odberu vzoriek a merania faktorov, základné princípy laboratórnych vyšetrení používaných pri analýze potravín,
19. význam informatizácie pre prácu odborných pracovníkov na úseku hygieny výživy,
20. nové trendy v príslušnom odbore.

A.1 Špecifické témy

1. identifikácia násilia páchaného na dieťaťi vo všetkých jeho formách, vrátane sexuálneho zneužívania dieťaťa a sexuálneho vykorisťovania dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
2. identifikácia násilia páchaného na ženách a mužoch (vrátane seniorov) vo všetkých jeho formách, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
3. problematika marginalizovaných rómskych komunít.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.1 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

A.2 Všeobecné témy

1. zdravotnícka legislatíva
2. zdravotnícka etika, etický kódex štátneho zamestnanca,
3. systém verejného zdravotného poistenia,
4. systém sociálneho zabezpečenia a lekárska posudková činnosť,
5. práva pacienta, vrátane práv osôb so zdravotným postihnutím.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.2 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

B. Praktické zručnosti

B.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
výkon štátneho zdravotného dozoru na úseku zariadení spoločného stravovania	2	5
výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín na úseku potravinárskej prevádzkarne	1	3
výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín na úseku v zariadení spoločného stravovania uzavretého typu (závodné stravovanie, stravovanie v domovoch sociálnej starostlivosti)	1	3
výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín na úseku epidemiologicky rizikovej prevádzky	1	3
výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín na úseku správnej hygienickej praxe v zariadení spoločného stravovania	1	2
výkon štátneho zdravotného dozoru zameraného na kontrolu kozmetických výrobkov	1	2
výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín, zameraný na kontrolu materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami	1	2
informačné systémy v hygiene výživy	5	30

B.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
zariadenie ústavnej starostlivosti – vnútorné lekárstvo	3 mesiace
zariadenie ústavnej starostlivosti – gastroenterológia	3 mesiace
zariadenie ústavnej starostlivosti – infektológia	3 mesiace
vlastné pracovisko	5 mesiacov
orgán verejného zdravotníctva – odbor hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov	12 mesiacov
výučbové pracovisko vzdelávacej ustanovizne	2 týždne

C. Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti C. absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu v období kratšom ako 10 rokov, nemusí ich opakovane absolvovať.

5. Ukončenie špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred skúšobnou komisiou.

6. Výstupné vedomosti a zručnosti

1. pracovať s Informačným systémom úradov verejného zdravotníctva,
2. vykonať samostatne štátny zdravotný dozor potravín,
3. vykonať samostatne úradnú kontrolu potravín,
4. vykonať úradnú kontrolu potravín materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami,
5. odobrať vzorky potravín, pokrmov alebo nápojov v priebehu úradnej kontroly potravín,
6. vypracovať zápisnicu z výkonu štátneho zdravotného dozoru,
7. vypracovať zápisnicu úradnej kontroly potravín,
8. vypracovať zápisnicu z úradnej kontroly potravín materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami,
9. vykonať samostatne štátny zdravotný dozor kozmetických výrobkov,
10. posúdiť bezpečnosť kozmetického výrobku.